

עם חברים כאלה

יחסי גאורגיה ורוסיה יודעים עליות ומורדות כבר יותר ממאתיים שנה, מאז שהשתיים חתמו על הסכם ידידות. ההתלקחות האחרונה באזור העלתה את היחסים הסבוכים שוב אל הכותרות. יותרם יעקבסון עוקב זה שנים אחר השינויים המתחוללים בגאורגיה ומשרטט קווים היסטוריים למשבר הנוכחי

כתב: יותרם יעקבסון | צילם: דורון הורוביץ

גורי (Gori), העיר שהפכה באחרונה למעוז קרבות, היתה המקום שבו כונסה בראשית המאה ה־12 ועידה של כל אנשי הכמורה הגאורגים. את הוועידה כינס המלך דויד הרביעי (המכונה דויד הבנאי), גדול המלכים הגאורגים ואולי ראשון המלכים בעולם שפעל להפרדת דת ממדינה. לימים יחליט מיכאיל סאקשווילי, הנשיא הנוכחי, שאת טקס מינויו לנשיאות יערוך דווקא בגלאטי (Gelati), האקדמיה הגבוהה למדעים שהקים דויד הבנאי ושבה גם נקבר על פי בקשתו.

אחרי שהדיח את אדוארד שוורדנדזה מהנשיאות ב"מהפכת הוורדים" (ראו מסגרת בעמוד 87) בנובמבר 2003, ערך הנשיא החדש סדרה של רפורמות שנועדו להרים את גאורגיה מההליסות ומהעליבות שהיתה שקועה בהן תחת שלטונו של שוורדנדזה מאז התפרקות הגוש הסובייטי. הרפורמות האלה מנהלות שיח היסטורי מעניין עם הרפורמות הגדולות שעשה המלך הדגול, שקדם לו בכ־800 שנה. כמו דויד הבנאי, גם סאקשווילי נעזר בפטרונה הדתי של המדינה, ג'ורג' הקדוש, ואת שני המהלכים העיקריים של המהפכה ערך דווקא בשני הימים המקודשים לו. כמו דויד, גם הוא החל מנקודת שפל. בשני הזמנים הללו היו אזרחי הארץ היפה מלאי אמון בשלטון ומלאי מור-

האזורים החקלאיים מדרום
למחוז דרום אוסטייה. הרוטים
הציבו מחסומים גם כאן

↑ קפלה קטנה שהקימו הנזירים של כנסיית השילוש הקדוש (מאחור), הנמצאת מעל לעיירה קזבגי, למרגלות הר קזבק. שלא כמו עימותים אחרים בעולם, הסכסוך בין רוסיה לנאורגיה אינו על רקע דתי

↑ כפר נטוש למחצה, סמוך לדרום אוסטיה. משפחות רבות ביישוב נקרעו: כמה מבני המשפחה נותרו בדרום אוסטיה, אחרים נותרו בכפר

פעם היו יחסי אחווה

המהפכה בגאורגיה היא מסוג המהפכות שקר־ראים עליהן בספרי ההיסטוריה. היא נייערה את המדינה ושינתה את סדריה מקצה אל קצה. כיצד ייתכן שדווקא מול גלי פריחה אלה מתפרצים מר־קדי לחימה? נדמה כי על אף הסיקור התקשורתי הנרחב שליווה את הקרבות, שורשיו של הסכסוך לא הובהרו די צורכם.

בשני אזורי העימות העכשוויים, דרום אוס־טיה ואבחזיה, בניגוד לעימותים אחרים בעולם, לא מדובר בסכסוך על רקע דתי. האבחזים ורוב האוסטים הם נוצרים אורתודוכסים, בדיוק כמו הגאורגים. במקרה של האבחזים גם השפה היא אותה שפה. האבחזים חיים על אדמתם זה מאות שנים. בעבר היתה ארצם נסיכות נפרדת, אבל במאה ה־10 לספירה מסר מלכם מרצונו את ממ־לכתו לידי גֶגֶרֶט השלישי, המלך הראשון שאיחד את גאורגיה בגבולותיה היום ומי שבישר את ימי תור הזהב שלה. לעומתם, מקורם של האוסטים שנוי במחלוקת. הם מדברים בניב פרסי, שמקורו הינדו־ארי, והדעות חלוקות באשר למועד שבו היגרו אל הערבות שמצפון לקווקז. מה שברור הוא שאל דרום הקווקז – אל האזור הקרוי דרום אוסטיה – הם הגיעו רק במאה ה־13, בתקופת

טיבציה להצמיח משהו מתוך האדמה שהם חיים עליה. היום, כמו אז, העם נסחף בלהט המדבק של הנשיא החדש וחברי ממשלתו החדשה, והשינויים הדרמטיים לא איחרו לבוא.

המצב הכלכלי השתפר, קרנות הפנסיה חזרו לתפקד ואחוזי האבטלה ירדו בשיעור ניכר. הביט־חון האישי גבר לאחר שכנופיות שודדים ומרצחים חוסלו ביד תקיפה, גלי תיירות החלו פוקדים את המדינה, ובה בעת הגאורגים החלו לטייל בעצמם, ורבים מהם ביקרו גם בארץ. עוד שינוי מהותי נגע למצבם של מאות אלפי פליטים גאורגים שבתחילת שנות התשעים גורשו מהחבלים הבדלניים שבת־חומי גאורגיה – דרום אוסטיה (South Ossetia), אבחזיה (Abkhazia) ואצ'ארה (Adjara) – כאשר אלה הכריזו ח־צדדית על עצמאותם, בתמיכתה של רוסיה. הגאורגים שגורשו מחבלים אלה חיו מאז בתנאים־לא־תנאים, ועכשיו סאקשווילי דאג שמשכנות הפליטים יפונו, ותושביהם הועברו לשכונות מסודרות שהוקמו במיוחד, בהבטחה כי לא ירחק היום שבו יוכלו לחזור לאבחזיה. מלון איבריה (Iberia) שניצב במרכז טביליסי (Tbilisi) שימש במשך כ־15 שנים מחנה פליטים ענקי. לפני שלוש שנים הייתי עד לפינוי כל יושביו, ומאז הוא משופץ בהדרגה.

בשנת 1783 חתם המלך ארקלה השני על הסכם ידידות עם יקתרינה הגדולה שליטת רוסיה. בהסכם התחייבו הצדדים לסייע זה לזה בעתות מלחמה, ובית המלוכה הרוסי התחייב להכיר בשלטון המלך הגאורגי וצאצאיו. כעבור פחות מעשרים שנה סופחה גאורגיה לרוסיה

אתה, בבקשה", היא התחננה מבועתת. "תסתובבו ותחזרו אל המקום שממנו באתם", אמר לי החייל, ומה שלא הובן מהרוסית הובן מתנועות ידיו. לא היתה ברירה. הסתובבנו על עקבותינו וחזרנו מגאורגיה לגאורגיה.

הסכם הידידות קרס כבר בתחילתו

אזור הקווקז הוא צומת דרכים קדום חשוב ביותר, ונתיבי סחר מרכזיים חצו אותו ממערב למזרח ומצפון לדרום. היום כבר אין שיירות הנוֹ שאות סחורות יקרות כגון משי, בשמים ותבלינים, אבל במקומן עוברים בו צינורות המזרימים נפט מחופי הים הכספי אל חופי הים השחור. גאורגיה, שבתחומה מועברים הצינורות (מקצתם הנוחו שם רק לאחרונה), מרוויחה מהם סכומי כסף לא מבוטלים. זאת ועוד, אדמתה של גאורגיה, ובפרט של אבחזיה, ידועה כאדמה פורייה ביותר המניבה תוצרים שרוסיה הצארית, קודם לשליטתה במרחב זה, נאלצה לרכוש בהון עתק מאירופה. המדינה מפורסמת בתוצרת הענבים המשובחת שלה שממנה מכינים יינות וממתקים (צ'ורצ'חלה), גדלים בה עצי פרי בשפע, ובאבחזיה אף גדל תה,

שלטונה של המלכה תמרה, וכי מאז הם נמצאים תחת שלטון גאורגי.

השלטון הגאורגי, שהמיעוטים הללו חיו תחתיו במשך מאות שנים, היה ידוע בסובלנותו לנתיניו הזרים ובעיקר לנוצרים שבהם. אבל מאז עצמאותה של גאורגיה מנסים המחוזות הבדלניים להינתק ממנה, אף שהאו"ם הכיר בגבולות גאורגיה העצמאית הכוללים את המחוזות האלה. "עד עצמאות גאורגיה שררו בין הגאורגים למיעוטים יחסי אחווה מצוינים", סיפרה לי מכה, מדריכת טיולים מגאורגיה וחברה טובה. "הכרתי הרבה משפחות מעורבות. בקרבות שהתחוללו ב-1993 משפחות נקרעו ולעתים אף נאלצו להילחם אלה באלה".

במובנים רבים רוסיה היא זו שמלבה את האש. היא השתלטה פעמים רבות על שני המחוזות הבדלניים ופרצה מגבולותיהם לכיוון גאורגיה. בקיץ 2005 הדרכתי טיול במעלה הדרך הצבאית המוליכה אל הקווקז הגבוה, שנמצא בתוך גאורגיה, דרך העוברת לא הרחק מדרום אוסטיה. מעבר לאחד העיקולים ניצבה משאית צבאית. חיילים רוסים עצרו אותנו. "רוסים", לחשה לי מכה, שזוֹ כרת היטב את ימי השלטון הקומוניסטי. "רוסים? כאן?", שאלתי, אך מכה לא ענתה. "דבר איתם

↑ רועה בהרי הקווקז.
אזור זה היה בעבר צומת דרכים חשוב, ועברו בו שיירות הנושאות משי, בשמים ותבלינים. היום חוצים אותו צינורות המעבירים נפט מחופי הים הכספי אל חופי הים השחור
← הרי הקווקז. לרוסיה אינטרס מובהק להחליש את גאורגיה, והיא עומדת לימין המחוזות הבדלניים

"מושחתים, נמאסתם", הגרסה הגאורגית

בנובמבר 2003 התרחשה בגאורגיה מהפכה ללא שפיכות דמים שלימים זכתה לכינוי "מהפכת הוורדים", מהפכה שהביאה להתפטרותו של נשיא גאורגיה אדוארד שוורדנזה. שוורדנזה שלט במדינה משנת 1992 ונודע בשחיתות שלטונית שמנעה את צמיחתה הכלכלית של גאורגיה. שוורדנזה ניצח בבחירות לפרלמנט בשנת 2003, אבל משקיפי בחירות בינלאומיים טענו כי הבחירות היו בלתי הוגנות. מיכאיל סאקשווילי, שהתמודד אז מול שוורדנזה, סחף אחריו מפגינים רבים בקריאתו לטלוק את שוורדנזה מהשלטון ולקיים בחירות חוזרות. ב־22 בנובמבר, יום פתיחת עונת הדיונים בפרלמנט החדש, הגיעו הפגנות האופוזיציה לשיאן. באותו יום באו תומכי האופוזיציה בראשות סאקשווילי עם ורדים בידיהם, הקיפו את בניין הפרלמנט בבירה והפריעו לנאומו של הנשיא שוורדנזה, עד שזה נאלץ לברוח עם שומרי ראשו. שוורדנזה הכריז על מצב חירום במדינה והתחיל להניע כוחות צבא ושוטרים ליד מקום מושבו בטביליסי, אבל היחידה העילית של הצבא סירבה לתמוך בממשלה. בערב 23 בנובמבר נפגש שוורדנזה עם מנהיגי האופוזיציה סאקשווילי וזוראב ז'וניה כדי לדון במצב, ולאחר הפגישה הודיע על פרישתו לאלתה. ב־4 בינואר 2004 התקיימו שוב בחירות לנשיאות גאורגיה. בבחירות ניצח מיכאיל סאקשווילי, וב־25 בינואר הוא הוכתר כנשיאה החדש של גאורגיה.

תוצר שהרוסים נאלצו לקנותו בעקיפין מהבריטים, יריביהם השנואים.

אתרים בגאורגיה, ובפרט בחבל אבחזיה, נחשבים לאתרי נופש קלאסיים, והם היו הבחירה החביבה על אנשי בית המלוכה של הצאר ועל חברי המפלגה הקומוניסטית. רבים מיוצאי חבר העמים בארץ יכולים לספר נפלאות על האתרים הללו, ובהם סוחומי (Sukhumi, בירת אבחזיה) ויתר עיירות הנופש על החוף. לעומת אבחזיה, דרום אוסטיה אינה עשירה במשאבים ומעולם לא היתה אזור קיט, אבל היא יושבת על עורק החיים הראשי היחיד הקושר את מערב גאורגיה עם מזרח חה (אזור העיר גורי), והשליטה בה חשובה מבחינה אסטרטגית. כל אלה והשאיפה להרחיק אויבים פוטנציאליים מגבולם הביאו את הרוסים לנסות ולאחוז בקווקז בכל מחיר, והם עושים זאת בפועל מאז ראשית המאה ה־19.

כמה שנים קודם לכן, בשנת 1783, חתם המלך ארקלה השני, ששלט במזרח גאורגיה ובמרכזה, על הסכם ידידות עם יקתרין הגדולה, שליטת רוסיה. בהסכם, המכונה חוזה גאורגייבסקי, התחייבו הצדדים לסייע זה לזה בעתות מלחמה, ובית המלוכה הרוסי התחייב להכיר בשלטון המלך הגאורגי וצאצאיו. את הסעיף הראשון הפרו הרוסים עוד בימי

↑ המוזיאון בגורי, שהוקם לזכר סטלין, יליד העיר. גורי הייתה אחד ממוקדי הקרבות בהתלקחות האחרונה בין רוסיה לגאורגיה

רוי "השמש הזורחת". "מעולם לא ראינו את השמש זורחת בצפון", הם אומרים. הדעת נותנת שבקרוב גם הוא ימוטט.

אבחזיה: הרוסים זקוקים לאזור הפורה

בקיץ 2007 עשיתי את דרכי לעמק סוונטי (Svaneti) בדרך החולפת סמוך למחוז אבחזיה, ונתקלתי במ־ראה סוריאליסטי, גם אם שכיח: נגמ"ש רוסי השייך לכוח השלום חונה בצד הדרך, ועליו שרועים חיילים רוסים, בהירי שיער ותכולי מבט, מעורטלי פלג גוף עליון, תופסים קצת שמש כשנשקם מונח ברישול לצדם. שנה עברה, ואני תוהה אם אלה אותם לוחמים שנדרכו לפתע והסתערו על העיר גורי. בועת הסוריאליזם הת-

נפצה ומטר של רסיסים קטלניים הועף ממנה. בדרך לעמק סוונטי עברנו בעוד כמה מחסומים. איזה גבול יש כאן? תהיתי אז. הרי גם אם אבחזיה הופקעה מתחומי גאורגיה, אני נמצא מהעבר הג־אורגי של הגבול-לא-גבול הזה. ובכל זאת, מי ששלט על התנועה במרחב ההוא, מרחב שנמצא בתוך תחומי ריבונותה של גאורגיה ואפילו לא באזור הבדלני, היו הרוסים.

לאחר ביטול המלוכה במערב גאורגיה, החלו הרוסים להילחם בהשפעה התורכית באזור. ב־1810 נכבשה סוחומי בירת אבחזיה, ובמקום הנסיך המור־המשך בעמוד 90

חייו של ארקלה השני, שנאלץ להימלט מטביליסי כשזו נכבשה ונשרפה עד היסוד על ידי הפרסים. גם בעניין ביטול בית המלוכה לא חיכו הרוסים זמן רב: בשנת 1801, לאחר מות גאורגי ה־12, בנו של ארקלה, סופחה גאורגיה באופן מלא לרוסיה.

ב־1983, במלאת מאתיים שנה לחוזה גאורגי־בסקי, הקימו הסובייטים מונומנט הקרוי "אחוות העמים". על גבי מערך מורכב של אריחי חרסונה מציג המונומנט המרשים אפיזודות מרכזיות בתור־לדות שני העמים, אגב הדגשת עליונותה של רוסיה. המונומנט ניצב בסמוך לנקודה הגבוהה ביותר

דרום אוסטיה אינה עשירה במשאבים כמו אבחזיה, אבל היא יושבת על עורק החיים הראשי היחיד הקושר את מערב גאורגיה עם מזרחה

ב"דרך הצבאית", אותה דרך שפריצתה נועדה לממש בפועל את שליטתה של רוסיה בגאורגיה. קשה למצוא גאורגים שרואים טעם של ממש בה־נצחת הידידות, הנתפשת בעיניהם כמעושה. היום האתר מוזנח, ומדי פעם נושר עוד אריח צבעוני ומתנפץ על הרחבה.

לא הרחק משדה התעופה של טביליסי מזדקד עמוד גבוה, נשקף למרחוק, שבראשו ניצבת אישה דקת גו וזקופה המביטה דרומה ומחזיקה בידה המורמת את השמש – שריד מהתקופה הסובייטית. הגאורגים מתלוצצים במרירות על הפסל הזה, הק־

← מונומנט "אחוות העמים" שהרוסים בנו להנצחת הידידות עם גאורגיה. היום האתר מזוהה, ומדי פעם נושר עוד אריח צבעוני ומתנפץ על הרחבה צילום: יוחם יעקבסון

במלאת מאתיים שנה לחוזה הידידות, הקימו הסובייטים מונומנט המציג אפיזודות מרכזיות בתולדות שני העמים, אגב הדגשת עליונותה של רוסיה. קשה למצוא גאורגים שרואים טעם של ממש בהנצחת הידידות

שבות גאורגים שהיגרו לאבחזיה ממחוזות סמוכים, והעניקה הטבות מרחיקות לכת למיעוט האבחזי הנוצרי שתיישב במקום. מדיניות זו רק התחזקה לאחר סיפוחה של גאורגיה לגוש הסובייטי.

בשנת 1921, עם השתלטות ברית המועצות על הקווקז, היתה אבחזיה למחוז אוטונומי בתוך הר־פובליקה הגאורגית. האוטונומיה הקלה את חדירת האדמיניסטרציה הסובייטית. בשלוש האוטונומיות בגאורגיה, בעיקר מאז 1950, נעשו הזכויות האוטו־נומיות יוצאות דופן: העילית הביורוקרטית באבחזיה יכלה להתלונן בכל עניין ישירות למוסקבה, והשלטון בטביליסי הוכרח לציית ללא ערעור להנחיות מר־סיה. הדבר עורר מרמור בקרב העם הגאורגי, שהיה הרוב ברפובליקה הגאורגית בכלל ובאוטונומיה של אבחזיה בפרט. למרות מספרם המועט באוכלוסייה, החזיקה העילית האבחזית בכל המשרות ציבוריות, והיתר היו כפופים להם.

ב־1992, כשנה לאחר הכרזת העצמאות של גאורגיה מברית המועצות, החל העימות הצבאי בין האבחזים לגאורגים. האבחזים הסתייעו ברוסים, שהיה להם אינטרס מובהק להחליש את גאורגיה כדי לשלוט באזור (בעיקר בגלל צינור הנפט העובר בה). במהלך הקרבות נמלטו מאבחזיה לגאורגיה כ־300 אלף פליטים גאורגים. בעקבות המלחמה הו־פקעה אבחזיה מידי גאורגיה, ומי ששולט בה בפועל מאז הם הרוסים. זו הסיבה שחיילי כוח השלום הרוסים יכולים לעשות לאורך הגבול שבין אבחזיה לגאורגיה כטוב בעיניהם. ממשלת גאורגיה של ימינו מציעה לאבחזיה מידה לא מבוטלת של אוטונומיה שהגדרותיה יהיו מעוגנות בחוקה, אולם האבחזים המשיך בעמוד 92

סלמי הכתירו הרוסים נציג מאותה משפחה שהיה נוצרי בדתו. נסיכות אבחזיה חתמה עם הרוסים על הסכם ונכללה בגבולותיה של רוסיה כיחידה פולי־טית עצמאית. כעבור יותר מחמישים שנה, בשנת 1864, ביטלו הרוסים את השושלת המקומית ואי־חדו את אבחזיה עם גאורגיה. המלחמה של הרוסים בתורכים המשיכה בסיוע מיליציות גאורגיות, ורוב המוסלמים סולקו מאזורי החוף דרומה.

עם בריחת האוכלוסייה המוסלמית מאבחזיה פונו החופים לטובת הרוסים. בימי ברית המועצות לא ניתנה למקומיים דריסת רגל בהם, והם היו פתוחים לתיירים בלבד. עתה היו לרוסים מקורות אספקה משלהם לסחורות המבוקשות: הוקמו מפעלים רבים למים מינרליים (שגאורגיה עשירה בהם), מגנזיום (שלא היה מצוי ברוסיה) ונפט (שאז טרם התגלה בסיביר). הרוסים אף בנו צינור נפט מבאקו (Baku) לבטומי (Batumi) כדי להקל את ייצוא הנפט מערבה.

העימות באבחזיה החל כבר בעשור האחרון של המאה ה־19, עם ניסיונותיהם של הרוסים להפוך את רצועת החוף היפה שלאורך הים השחור לאתר נופש שחי בו רוב סלאבי. אחרי שסולקו מהאזור האבחזים המוסלמים, ניסתה רוסיה למנוע התיי-

גאורגיה ובאפשרויותיה הכלכליות, החלו הרוסים לעשות באזור כבשלהם. "כוחות השלום" מטעמם נכנסים לאזור, מגרשים את הגאורגים מבתיהם אל מחוץ לגבולות המחוזות הבדליים, מונעים מעבר מהאזור ואליו, ולעתים גם פולשים ממנו לתוך תחומי גאורגיה עצמה. בשנת 2003 נחפרה מנהרה גדולה המאפשרת ניווד כוחות מרוסיה אל מעבר לקוקוז, גם בעיצומו של חורף מושלג. בשנים הבאות חסמו הרוסים באופן תדיר את המעברים מכיוון גאורגיה למחוז דרום אוסטיה, פלשו לעתים אל אזורים שנמצאים מחוץ למחוז ואף חסמו את המעבר ב"דרך הצבאית" ודרכים אחרות שנמצאות בתחומי גאורגיה עצמה. הם גם סגרו את צינור הגז העובר מרוסיה לגאורגיה, שהוא חיוני ביותר להסקת הבתים בחורף. תושבי כפרים רבים נותקו למעשה מארצם למשך חודשים ארוכים.

גאורגיה המודרנית בשום פנים ואופן אינה טוענת לנטילת זכויות המיעוטים (זו גם אחת המדינות היחידות בעולם שבה כמעט מעולם לא התנכלו ליהודים), אבל בינה ובין מחוז דרום אוסטיה קיימים חילוקי דעות בנוגע למרחב הזכויות המקובל.

ומדוע התלקח הכל דווקא עכשיו? חוקרי הקוקוז היו משוכנעים כי העימותים יפתרו ברגע שמצבה הכלכלי של גאורגיה יתייבב. אבל מיד לאחר "מה" פכת הוורדים" בשנת 2003 החלו הרוסים לפעול בדרום אוסטיה והגבירו את פעולותיהם באבחזיה מתוך חשש שגאורגיה תתחזק. עם התגברות המ" געים בין גאורגיה למדינות המערב לקראת קבלתה לאיחוד האירופי ולברית נאט"ו, יצאו האוסטים בפעולות מזוינות נגד אזרחי המחוז הגאורגים, פצעו והרגו בהם, גירשו אותם מהבתים והסבו נזק לרכושם. הנשיא סאקשווילי הרגיש חזק דיו להשיג תלט על דרום אוסטיה והיה בטוח ביכולתו להציע לה תנופה כלכלית, אבל הוא לא הביא בחשבון את העוצמה הרוסית ואת מידת ההעזה שלהם להחריב את שהוקם בעמל בחמש השנים האחרונות. ©

מתעקשים על עצמאות או לפחות על ביטול כל שותפות עם יתר חלקי המדינה.

דרום אוסטיה: שאלות על מהות המיעוט

עוד החלטה לגבי מתן אוטונומיה לאזור בתוך הרפובליקה של גאורגיה התקבלה בקרמלין בשנת 1922. הפעם דובר על דרום אוסטיה, שבה ישבו באותו זמן כחמישים אלף אוסטים תחת שלטון גאורגי. הממשלה הגאורגית של אותם ימים התנגדה להחלטת הקרמלין, בטענה כי האוכלוסיה סיימה האוסטית קטנה מאוד לעומת האוכלוסיה הגאורגית (הנוצרית והיהודית) באזור, שאנשיה הם מהגרים חדשים יחסית, שמקורם בצפון אוסטיה הנמצאת בכלל בתחומי רוסיה, וכי הכפרים האוסטיים פזורים בין כפרים גאורגיים ואין אף עיר או עיירה מרכזית באזור שיכולה לשמש מרכז מנהלי. מוסקבה הדפה את ההתנגדות בלי היסוס. כמרכז מנהלי בחרו הרוסים בעיירה צחי-נבלי (Tskhinvali), שהיתה מיושבת כמעט אך ורק בגאורגים. כמו שקרה באבחזיה, גם בדרום אוסטיה נבחרו משפחות אוסטיות ממעמד האי-צולה שינהלו את האינטרסים הרוסיים בתמורה לטובות הנאה.

בשנת 1990 החליטה גאורגיה על ביטול מורחב של האוטונומיה בדרום אוסטיה. החלטה זו עוררה פעולות של כוחות סמי-צבאיים שהרוסים מחמשים אותם (אוסטיה, בדומה לאבחזיה, חסרה צבא במובן המקובל של המילה). הקרבות נמשכו במהלך כל שנת 1991 וגרמו לבריחה של פליטים גאורגים רבים מהאזור. באמצע 1992, בעקבות מפגש של אדוארד שוורדנדה, נשיא גאורגיה דאז, עם בוריס ילצין, נשיא רוסיה באותו הזמן, נחתמה הפסקת אש. כוח משולב, שתפקידו לשמור על השקט, נשלח לאזור. הרוחות נרגעו והחלה חזרה הדרגתית של הפליטים לבתיהם.

מאז "מהפכת הוורדים" בשנת 2003, שהרר סים רואים בה בצדק שינוי דרמטי במעמדה של

↑ א גאורגיה המודרנית אינה טוענת לנטילת זכויות המיעוטים, אבל בינה ובין מחוז דרום אוסטיה קיימים חילוקי דעות לגבי מרחב הזכויות המקובל

יותם יעקבסון – מורה דרך בארץ ולאורך נתיבי הסחר הקדומים באסיה. כותב ומצלם, מרצה ומלמד במסגרות שונות. מנחה בגאורגיה מאז שנת 1999 yotam.jac@gmail.com

דורון דורוניץ – צלם מערכת מסע אחר, לשכת העיתונות הממשלתית ופלאש 90. מנחה סדנאות צילום בארץ ובחו"ל